

vattenmiljö och vattenkraft

Förslag till ändrade bestämmelser –
energiöverenskommelsen, tillkännagivande och
genomförande av ramdirektivet för vatten

Ramdirektivet för vatten 2000/60/EC

- Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast 22 december 2003.

Genomförande av EU-direktiv

Krav på att direktivets bestämmelser, inklusive den tolkning de getts genom avgöranden från EU-domstolen förs in i nationell författning.

Att tillämpningen ”i praktiken” följer de EU-rättsliga kraven räcker inte.

Europeiska kommissionens (KOM) inställning

- Kommissionen inte nöjd – inledde överträdelseärendet 2007.
- Kritik vid gransking av Sveriges förvaltningsplaner och vid bilaterala möten.

Vad vill KOM att SE gör?

- Se till att befintliga anläggningar och verksamheter – som lägger hinder i vägen för uppnående av rätt status i rätt tid – åtgärdas
- Säkerställa att tillstånd till ny och ändrad verksamhet eller vidtagande av åtgärd inte meddelas i strid med de krav som följer av direktivet på det sätt dess krav tydliggjorts i domen i mål C-461/13 (Weser)

Ramdirektivet för vatten art 4.1

- Art 4 – förebygga försämring av status i yt- och grundvattenförekomster (såväl ekologiska som kemiska).
- Art 4- skydda, förbättra och återställa alla yt- och grundvattenförekomster i syfte att nå rätt status.
- C-461/13 ”Inte lämna tillstånd till ett projekt när projektet kan orsaka en försämring av en ytvattenförekomsts status eller när projektet äventyrar uppnåendet av en god status hos en ytvattenförekomst eller en god ekologisk potential och en god kemisk status hos en ytvattenförekomst vid den tidpunkt som anges i direktivet”

KOM list of action till Sverige (juli 2014)

Observation: COM is concerned about the articulation of the permitting process with the environmental objectives of the water framework directive. The standards and general requirements to be considered by the authorities in the permitting process **do not seem to bind the authorities as regards the achievement of the water framework directive environmental objectives** and the possible application of exemption is detached from the permitting process.

Formella underrättelser – risk för stämning

- ”Kommissionen anser i detta skede att MKN, till skillnad från målen i art 4, **inte tycks vara bindande**... vid beslut om att lämna tillstånd... anser kommissionen emellertid att art 4.1... inte införlivats på ett korrekt sätt”
- ”Kommissionen påminner om att art 4.1 i direktivet innehåller ett krav på att uppnå god vattenstatus år 2015. **Ett tillstånd för vattenanvändning borde därför rimligtvis föreskriva åtgärder för att uppnå sådan status.** I detta avseende anser kommissionen att det är oklart om de åtgärder som föreskrivs i tillståndet reflekterar kravet på att uppnå god status”

Hur kan man ta sig an frågan?

RÄTT STATUS

START

INGEN FÖRSÄMRING

Promemorians förslag

- Var ska ribban ligga? – Undantagen och KMV användas fullt ut.
- Försämringsförbud för yt- och grundvatten in i författning.
- Ny och ändrad verksamhet får inte tillåtas om den
 1. försämrar vattnets status
 2. äventyrar uppnåendet av direktivets krav
- Vid omprövning och nytt tillstånd ska krav ställas så att verksamheten inte lägger hinder i vägen att nå direktivets krav.

Promemorians förslag

- Verkligheten ska styra vid prövning inte kartan – införs en skyldighet för prövningsmyndigheten att inhämta yttrande om det vid den enskilda prövningen visar sig att vattnet kan ha en annan kvalitet än den på vilken klassningen baserats.

Miljöbalken 2 kap. 7 § andra stycket

- Trots första stycket ska de krav ställas som behövs för att följa en miljökvalitetsnorm som avses i **5 kap. 2 § första stycket 1**. Om det finns ett åtgärdsprogram som har fastställts för att följa normen, ska det vara vägledande för bedömningen av behovet.
- Trots första stycket ska de krav ställas som behövs för att följa en miljökvalitetsnorm som avses i 5 kap. 2 § första stycket 1 *eller för att följa 5 kap. 3 § andra och tredje styckena*. Om det finns ett åtgärdsprogram som har fastställts för att följa normen, ska det vara vägledande för bedömningen av behovet.

Miljöbalken 2 kap. 7 § tredje stycket

- Vid prövning av tillåtlighet, tillstånd, godkännande eller dispens för en verksamhet eller åtgärd som ger en ökad förorening eller störning och kan antas **på ett inte obetydligt sätt** bidra till att en miljökvalitetsnorm som avses i **5 kap. 2 § första stycket 1** inte följs, får verksamheten eller åtgärden vid avvägningen enligt första och andra styckena tillåtas om den
 - 1. **är förenlig med ett åtgärdsprogram** som har fastställts för att följa normen,
 - 2. förenas med villkor om att vidta eller bekosta kompenserande åtgärder som ökar möjligheterna att följa normen i en utsträckning som inte är obetydlig, eller
 - 3. trots att den försvårar möjligheterna att följa miljökvalitetsnormen på kort sikt eller i ett litet geografiskt område, kan antas ge väsentligt ökade förutsättningar att följa normen på **längre sikt** eller i ett **större geografiskt område**.
- Vid prövning av tillåtlighet, tillstånd, godkännande eller dispens för en verksamhet eller åtgärd som ger en ökad förorening eller störning och kan antas på ett inte obetydligt sätt bidra till att en miljökvalitetsnorm som avses i 5 kap. 2 § första stycket 1 inte följs, får verksamheten eller åtgärden vid avvägningen enligt första och andra styckena tillåtas, om den **inte strider mot 5 kap. 3 § andra och tredje styckena och**
 - 1. är förenlig med ett åtgärdsprogram som har fastställts för att följa normen,
 - 2. förenas med villkor om att vidta eller bekosta kompenserande åtgärder som ökar möjligheterna att följa normen i en utsträckning som inte är obetydlig, eller
 - 3. trots att den försvårar möjligheterna att följa miljökvalitetsnormen på kort sikt eller i ett litet geografiskt område, kan antas ge väsentligt ökade förutsättningar att följa normen på längre sikt eller i ett större geografiskt område.

Innebörd föreslagen ändring

- De materiella krav som följer av 2 kap. 7 § miljöbalken blir normalt inte aktuella att tillämpa om en verksamhet eller åtgärd kan påverka vattnets status.
- I dessa fall finner man de materiella kraven i 5 kap. 3 § miljöbalken.

Miljöbalken 5 kap. 3 §

Myndigheter och kommuner ska ansvara för att miljökvalitetsnormer följs.

En myndighet eller kommun får inte tillåta att en verksamhet eller åtgärd påbörjas eller ändras på ett sätt som äventyrar möjligheterna att följa en miljökvalitetsnorm enligt 2 § som avser vattenmiljön eller försämrar vattenmiljön i strid med en sådan norm.

Vid prövning för ett nytt tillstånd och vid omprövning av tillstånd ska de bestämmelser och villkor beslutas som säkerställer att verksamheten bedrivs så att ett sådant äventyr eller en sådan försämring inte uppkommer.

Miljöbalken 5 kap. 3 a §

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från förbuden i 3 § andra stycket.

(bemyndigandet föreslås användas på så sätt att art 4.7 genomförs fullt ut – regleras i vattenförvaltningsförordningen)

22 kap. 13 § miljöbalken

- *I mål som avser en verksamhet eller åtgärd som påverkar vattenmiljön ska mark- och miljödomstolen hämta in ett yttrande från den länsstyrelse som är berörd vattenmyndighet, om*
- *1. utredningen i målet ger anledning att anta att*
- *a) ett vatten som kan påverkas inte har den kvalitet som lagts till grund för en miljökvalitetsnorm för vattnet eller att något annat förhållande av betydelse för normgivningen inte överensstämmer med det som lagts till grund för en sådan norm, och*
- *b) den bristande överensstämmelsen har betydelse för möjligheten att bestämma rimliga och ändamålsenliga miljövillkor, eller*
- *2. prövningen avser en fråga om att tillåta en verksamhet eller åtgärd med stöd av bestämmelser om undantag från förbudet i 5 kap. 3 §.*

Varför föreslås 2 kap. 7 § ändras?

Se bild 12 och 13 - text i rött.

Är nuvarande reglering i 2 kap. 7 § miljöbalken tillräcklig? Om inte vilka ändringar behöver göras för att säkerställa att SE inte tillåter nya förändringar i strid med direktivet samt har verktyg på plats så att befintliga verksamheter kan åtgärdas där så krävs?

Tack!

